

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Γ΄.

Ὅλον ἔστι περὶ οὗτου ἄν. θεοῦρου ἄφροντος
βουλεύσασκε ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θεάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1881

θηλ. 5, μαθηταὶ 1,156, μαθήτρ. 315, διδάσκ. 11, διδασκάλ. 5, ἐπηνέθη. ἡ κ. Εὐφροσύνη Μοροζίνη καὶ ὁ κ. Λεων. Γεωργάκης.

Νομὸς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος. Ἐπαρχ. Λοκρίδος· σχολ. ἀρρ. 18 θήλ. 2, μαθητ. 724, μαθήτρ. 61, διδάσκ. 18, διδασκάλ. 2, ἐπηνέθησαν οἱ κ. κ. Ἄναστ. Παπαναστασίου, Σωτ. Ἀγραφιώτης καὶ ἡ κ. Βικτωρία Ἐλ. Ἰωάννου.—Ἐπαρχ. Δωρίδος· σχολ. ἀρρ. 16, θηλ. οὐδέν, μαθηταὶ 476, ἐπηνέθησαν οἱ κ. κ. Σπυρ. Παπαγεωργίου καὶ Ἄναγ. Κουτσουμάνης.—Ἐπαρχ. Παρνασσίδος· σχολ. ἀρρ. 26, θήλ. 3, μαθητ. 1,167, μαθήτρ. 146, διδάσκ. 12, διδασκάλ. 5, οὐδεις ἐπηνέθη.—Ἐπαρχ. Μεσολογγίου· σχολ. ἀρρ. 10, θήλ. 3, μαθητ. 515, μαθήτρ. 339, διδάσκ. 12, διδασκάλ. 5, ἐπηνέθησαν οἱ κ. κ. Λουκᾶς Ἰγγλέσης, Σ. Γαλάνης, αἱ κ. κ. Ἐριφίλη Χρ. Μακρινιώτου, καὶ Εὐγενία Σβορώνου καὶ οἱ κ. κ. Κωνστ. Σακελλαρόπουλος, Πορφύριος Ἀργυριάδης, Δημ. Διακόπουπος καὶ Π. Τζωαννόπουλος. Ἐπαρχ. Βοιότιδος· σχολ. ἀρρ. 13, θήλ. 2, μαθητ. 467, μαθήτρ. 65, διδάσκ. 13, διδασκάλ. 2, ἐπηνέθη ὁ κ. Σταμ. Κυριακόπουλος.—Ἐπαρχ. Τριχωρίας· σχολ. ἀρρ. 9, θήλ. 1, μαθητ. 541, μαθήτρ. 60, διδάσκ. 9, διδασκάλ. 1, ἐπηνέθη ὁ κ. Φώτιος Παπαδόπουλος καὶ ὁ κ. Δημ. Δημητρακάκης.—Ἐπαρχ. Ναυπακτίας· σχολ. ἀρρ. 11, θηλ. μαθητ. 482, μαθήτρ. 35, διδάσκ. 11, διδασκάλ. 1, οὐδεις ἐπηνέθη.— καὶ Ἐπαρχ. Βάλτου· σχολ. θηλ. 1, μαθήτρ. 60 διδασκάλ. 1, τὰ τῶν ἀρρένων ἦσαν κλεισμένα.

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ἈΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ¹

ΥΠΟ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

Σχολάρχου.

22.

Οἱ πορτικοὶ καὶ ὁ γάτος.

Πέντε ποντικοὶ βαρβάτοι—μου ἔγκρεμισαν τὸ κρεβάτι,
 κῆ ἄλλοι τρεῖς ἀντρεϊνωμένοι—μου τὸ ἔφτειάσαν οἱ καϋμένοι
 μιὰ βραδεῖα μὲ φεγγαράκι—μου ἔγεινήκανε κονάκι,
 μ' ἐρωτούσανε ε' τῆ στράτα—μήπως κ' ἔχω κάμμιὰ γάτα
 εἶχα μίῃα μπαλωμένη—καὶ μου ἔψώφησ' ἡ καϋμένη.

¹ Ἴδὲ συνέχειαν εἰς σελ. 488 ἰ' τεύχους.

σέλνω μέσα σ' τὸ Σενάτο—καὶ μοῦ 'φέραν ἓνα γάτο,
 τῶδινα ψωμί νὰ φάη—κῆ ὄλο τῆ γωνιά τηράει.
 ἔλεγα κ' ἐγ' ὁ καῦμένος—τὸ πῶς νᾶναι χωλιασμένος·
 εἶχα 'να 'σκουποῦλι πρέντσα—καὶ δὲ μᾶφησε μιὰ φλέντσα,
 εἶχα 'να μπουλοῦκ' ἐλῆαις—μοῦ ταῖς ἔφαγε κῆ αὐταῖς.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Ἐρωτικά.

23.

Ὁ ξεκιτευμένος ἐραστής.

Ὅσα χορτάρια 'ναι 'ς τῆ γῆ, καὶ φύλλ' ἀπὸ τὰ δέντρα
 τόσα φλωριά Ν ἐξόδεψα, κόρη μ', νὰ σ' ἀγαπήσω,
 κῆ ἀκόμα δὲ σ' ἐφίλησα σ' τὰ 'μμάτια, καὶ σ' τὰ φρύδια—
 Δὲν τῶξεραι ἢ δύστυχη, δὲν τῶξεραι ἢ καῦμένη,
 νὰ σοῦ τὸ δώσω τὸ φιλί, νὰ σὲ καλοκαρδίσω·
 παρὰ 'ποῦ σ' ἐξενίτεψα, καὶ 'πᾶς μὲ τὰ καράβια!
 Καράβια 'πᾶνε τὸ 'γιαλό, κ' ἡ κόρη 'πάει τὸν ἄμμο,
 μὲ τὰ μαλλιά της ξήπλεγα, τὰ χέρια 'σταυρωμένα·
 — Χριστὲ νὰ πάψουν τὰ στενά, νὰ κατακάτσ' ἀἰέρας,
 νὰ 'πᾶν οἱ ξένοι 'σπίτια τους, κ' οἱ 'ντόπιοι σ' τὰ 'δικά τους,
 νὰ 'πάη κῆ ὁ ξενούτσικος σ' τὴν ἀγαπητικιά του.

24.

Ἡ ἐξομολόγησις τοῦ ἐραστοῦ.

'Ἐδῶ σ' τὸν κόσμον μὲ θεωρεῖς ἰὰ ζωντανὸν ἐμένα,
 μὰ 'γῶ δὲ ζῶν ἰὰ λόγου μου, ζῶ μοναχὰ ἰὰ σένα.
 Κόρη μ' ὄντας σὲ 'θυμηθῶ, τότενε¹ ζωντανεύω,
 τὴν ὁμορφιά σου χαίρομαι, καὶ σένανε¹ λατρεύω.
 Κόρη μ', ἀτή σου τὸ νογᾶς,² κῆ ἀτή σου τ' ἀπεικάζεις
 'π' ἀνίσως καὶ μ' ἀπαρνηθῆς τὸ χάρο μ' ἐτοιμάζεις.
 Ὁ Παναγία Δέσποινα, κῆ ἀφέντ' Ἄϊ-Διονύσι,
 δόσε βουλή τσ' ἀγάπης μου νὰ μὴ μ' ἀλησμονήση.

1. Αἱ προσφύσεις NANE καὶ NE καὶ εὐφωνίας χάριν καὶ χάριν τοῦ μέτρου.

2. νογᾶς=νοεῖς. Τὸ ἰωτ ἐτραχύνθη ἐν τῇ προσφορᾷ εἰς Γ.

25.

Ἡ Κατερίνα.

Λάμπει ὁ ἡλιος, λάμπει, μεσ' εἰς τὰ βαθυὰ νερά,
λάμπει κ' ἡ Κατερίνα μέσ' εἰς τὰ διαμαντικά.

Ὅλαις ἢ κοπελούλαις σήμερα χαίρονται,
κ' ἡ δόλια Κατερίνα εἰς τὰ μαῦρα ἔντενετι
ἢ μάννα τση τῆς λέγει, καὶ τὴν ἔξαναρωτεῖ,
—Τί ἔχεις, Κατερίνα, καὶ στέκεις βαρετή ;
—Τί νὰ σοῦ ἴπω, μανοῦλα, καὶ νὰ σοῦ δηγηθῶ,
δὲν ἔξέρεις ἀπ' ἀγάπη κῆ ἀπὸ κρυφὸ καῦμό!

26.

Ἡ ἔρωτικὴ ἀρίθμησις.

Ἐνας θεὸς μᾶς ἔπλασε Ν ἐμὲ καὶ σὲ, τριγῶνα,
νὰ μὴ Ν ξεχωρίζώμαστε ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα.
Δύο χάρες ἔχεις λυγερή, καὶ δυὸ καρδιαὶς μαραίνεις,
δλους τοὺς νειοὺς παρηγορᾶς καὶ μένα μὲ ζουρλαίνεις.
Τρεῖς χάρες σῶδωκε ὁ θεὸς ἄν τὴν Ἁγία Τριῳάδα,
τὴν ὁμορφιά, τὴ λεβεντιά κῆ ὅλη τὴν ἐξυπνάδα.
Τέσσαρες πύργοι τοῦ ἴσπιτιοῦ, ὀπώχετε τὸ θάρρος,
ἵα στείλτε τὴν ἀγάπη μου πριχοῦ μὲ ἴπάρ ὁ Χάρος.
Πέντε βολαὶς σ' ἐπιθυμῶ, ψυχὴ μου, τὴν ἡμέρα,
καὶ τώρα πῶς νὰ σ' ἀρνηθῶ, χρυσῆ μου περιστέρα ;
Ἐξι χρονῶνε ἤσουνε ἴποῦ ἴμπηκες εἰς τὴν καρδιά μου,
μαχαῖρι ἴποῦ μοῦ ἴθέριζες μέσα τὰ ἴσωθικά μου.
Ἐφτὰ ἴβδομάδες ἔκαμα ὥστε νὰ σ' ἀγαπήσω,
καὶ τώρα ἴποῦ σ' ἀγάπησα πῶς νὰ σ' ἀλησμονήσω ;
.

27.

Ὁ ἀλφαβητικὸς διάλογος.

Ἰχειλι μου μελαχρινὸ—ἵα Τ ἐσένα Μ ἀρχηνῶ¹.
ἀχειλάκι μου βαμμένο—τ' ἔχεις κ' εἶσαι πικραμένο ;

¹ Ἰδὲ σελίδα 31 πῶς κατὰ παραλλαγὴν τὸ ἄσμα τοῦτο (« τοῦ χοροῦ ») λέγεται ἐν Πελοποννήσῳ. I. Γ. Θ.

Βουρλίζομαι νὰ σὲ τηρῶ—ὄντας σὲ γλέπω ς' τὸ χορὸ.
 βουρλίζεσαι, καὶ τί νὰ κάννης;—ἄδικα ς' τὸ νοῦ σου βάννεις.
 Γυρίζω βράδυ καὶ ταχὺ—μήπως καὶ σ' εὔρω μοναχή.
 γύριζε, κατακχυμένε—ς' τὰ στενὰ δαιμονισμένε.
 Δὲν εἶναι τρόπος ἰὰ νὰ εἰδῶ—τὰ δυὸ 'μματάκια 'π' ἀγαπῶ.
 δυὸ 'μματάκια σὲ τηροῦνε—κὴ ἄδικα σὲ τυραγνοῦνε.
 Ἐ¹τα 'ποῦ 'προβάλανε—κὴ ἀπὸ τὸ νοῦ μ' ἐβγάλανε.
 ἔπαθες πολλά, καὶ τὰ εἶδες—κὴ ἄς αὐταῖς ταῖς τρελλαμάδες.
 Ζητῶ νὰ μὴ τὰ διώξετε—καὶ θὰ μὲ θανατώσετε.
 ζουρλοπονεμένη γέννα—τί 'μαράθηκες ἰὰ μένα;
 Η

 Θάνατον πικρὸ νὰ εἰδῶ—ἀνίσως καὶ δὲ σ' ἀγαπῶ.
 θάνατον κ' ἐγὼ νὰ λάβω—ἀν ἐσένανε δὲν 'πάρω.

28.

Ὁ ἐρωτικὸς πειρασμὸς.

Ἐγὼ καλὰ 'καθόμουνα, κὴ ὄμορφα μὲ τὴν τάξι,
 κὴ ὁ ἔρωτας 'βουλήθηκε ν᾿ἔρτη νὰ μὲ πειράξῃ.
 ὁ ἔρωτας 'πάει 'μπροστά, καὶ ἐγὼ 'παγαίνω 'πίσω,
 'μπροστὰ ς' τὴν πόρτα τῆς ξανθῆς μου λέγει νὰ γυρίσω.
 στρέφω καὶ γλέπω τὴν ξανθὴ, τὴ λυγερὴ ς' τὰ 'μμάτια,
 κ' ἐρράγισ' ἡ καρδοῦλα μου, κ' ἐγείνη δυὸ κομμάτια.
 μὲ τέτοια φλόγα 'ποῦ μὲ καί', τὸ τί ζωὴ θὰ ζήσω;
 τὴν πονεμένη μου καρδιά πῶς νὰ τὴνε χτουρίσω;

29.

Τὸ τάξιμον.

Ὁ νειούτσικος ἐκίνησε ς' τὴν ἀγαπητικιά του,
 ς' τὴν στράταν, ὅπ' ἐπήγαινε Ν ἔβρεχε καὶ χιονίζει,
 χώνετ' ὁ Φάρος τ' ὡς ταυτιά, κὴ ὁ νεῖδς ὡς τὸ ζωνάρι,
 κὴ ὁ Φάρος ἐχλημήτισε. κ' ἡ λυγερ' ἀπεκρίθη,

1. Ἐ-τα=νὰ τα=ἰδοῦ αὐτά. Τὸ δεικτικὸν τοῦτο μὴ εὐχρηστεῖ πολλὰ
 τοῦ τῆς Ἑλλάδος. Σημ. I.N.Στ. Λέγεται δὲ καὶ μετὰ Ν ἀπηχητικοῦ, ἔντα—νὰ
 τα, ὡς π. χ. « Ἐν τα πῶρχοντ' ἀπὸ πέρα μὲ τριαντάφυλλα 'ς τὰ χέρια »

— Ἄν φέρνης τὴν ἀγάπη μου, τὸν νειὸν ὅπ' ἀγαπάω.
τὰ χρυσοδαχτυλίδια μου πέταλα νὰ σ' τὰ φτειάσω,
καὶ τὰ χρυσοσκουλάρικα καρφιά τοῦν πεταλῶνε.

30.

Ἡ Περιγραφή.

Ἄρχῃ θὰ βάλω, ἄμματα μου, ἀπὸ τὴν κεφαλὴ σου,
νὰ τραγουδήσω τσ' ἀρεταίς, ὅπῳ χει τὸ κορμί σου.
θὰ ἴπῳ ἰὰ ταῖς πλεξούδες σου ἴπῳ ναι ἴσαν τὴν ὀργειά μου,
σφυχτὰ μ' ἀλυσσοδέουνε τὴ δόλια τὴν καρδιά μου.
θὰ ἴπῳ καὶ ἰὰ τὸ μπόϊ σου ἴπῳ ναι καμαρωμένο,
καὶ ἡ λιανὴ μεσοῦλα σου μ' ἐσφαξε τὸν καῦμένο.
βάννεις μαντίλι κόκκινο, καὶ δέμ' ἀπὸ μετάξι,
ἴσάζεις καὶ τὰ μαλλάκια σου ὁμορφα μὲ τὴν τάξι.
βάννεις καὶ τὴν ποδοῦλα σου, καὶ ἴπῳ σ' τὴν ἐκκλησιά σου,
μικροί, μεγάλ' ἐγύρισαν νὰ ἰδοῦν τὴν ὁμορφιά σου,
καὶ σ' τὰ καφάσ' ἀνέβηκες νὰ κάμης τὸ σταυρό σου,
Παπάδες καὶ ψαλτάδες μας τσοῦ ἴπῳρες σ' τὸ λαιμό σου.
ἐπῳρες καὶ τάντίδωρο ἀπ' τοῦ παπᾶ τὸ χέρι,
κάμε, Χριστὲ καὶ Παναγιά, νὰ Ν τήνε κάμῳ ἴταϊρι.
(ἔπεται συνέχεια).

(Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν « Δημῳδῶν Συλλέκτων » I. Γ. Θεοδωροπούλου).

Ἐρωτικὸς πόνος.

Ἄχειλι μου μελαχροινὸ, — γιὰ σένα, κόρη, τὰρχινῶ.
Ἄχειλάκι μου γαλάζο, — σὲ τηρῶ κὴ ἀναστενάζω.
Βουρλίζουμαι, νὰ σὲ χαρῶ, — ὄντας ἐὲ βλέπω ἴς τὸ χορό.
— Κι' ἄν βουρλίζουσαι, τί κάνεις; — ἄδικα τὸ νοῦ σου χάνεις.
— Γυρίζω βράδυ καὶ ταχύ, — νὰ σεῦρω, κόρη, μοναχή.
— Γύριζε κατακαῦμένο, — σ' τὰ στενὰ περιορισμένο.
— Δυὸ μαῦρα ἄμματα, ἴπ' ἀγαπῶ, — δὲν εἶνε τρόπος νᾶντα ἰδῶ;
Δυὸ ἄματάτια μὲ τηροῦνε, — δυὸ σαῖταις μὲ βαροῦνε.

καὶ ἄλλως :

Δυὸ ἄμματα μὲ κυττάζουνε — μὲς' ἴς τὴν καρδιά μὲ σφάζουνε,
μαῦμα ἄματια καὶ μεγάλα, — ζυμωμένα μὲ τὸ γάλα.
Προβάλατε, προβάλατε — ἄμματα, ἴπῳ μὲ ζουρλάνετε.
Ζουρλοπενεμένης γέννα, — ζούρλανες πολλοὺς κ' ἐμένα.

Σημ. Ἐνεκα τῆς ἐν τῇ ὀρχήσει (« ἴς τὸ χορό ») ἐπαναλήψεως τοῦ ᾄσματος δις καὶ τρις κατὰ τὰς τομὰς τῶν στίχων, σπανιώτατα ᾄδονται μέχρι τέλους τὰ ὑπορχήματα (τὰ « τραγούδια τοῦ χοροῦ »). οὕτω δὲ προήλθεν ἡ κολόβωσις τῶν πλείστων τούτων, εἰς λήθην περιπεσόντος τοῦ τέλους αὐτῶν ἐν τοῖς ζῶσι βιβλίοις — τοῖς στόμασι τῶν « τραγουδιστῶν » τοῦ λαοῦ.